

BIJLAGE 1

CONTROLEPROTOCOL BIJ SUBSIDIEREGELING PGO Versie 29 juni 2009
(MC-U-2875343 D.D. 24 SEPTEMBER 2008).

BIJLAGE SUBSIDIEREGELING PGO

Controleprotocol projectsubsidie

Inleiding:

Vanwege het brede werkveld valt het PGO-beleid en daarmee de Subsidieregeling PGO onder het beleidsterrein van zowel de Minister als de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Met deze regeling wordt een ruime discretionaire bevoegdheid gecreëerd voor het verstrekken van subsidies. De regeling VWS-subsidies is zoveel mogelijk van overeenkomstige toepassing verklaard. Afwijkingen van de Subsidieregeling PGO ten opzichte van de Subsidieregeling VWS-subsidies zijn uitdrukkelijk in de eerstgenoemde regeling vermeld.

In artikel 3 van de Subsidieregeling PGO is bepaald dat een beleidskader wordt vastgesteld. Op basis hiervan is een beleids- en beoordelingskader behorende bij deze regeling vastgesteld (MC-U-2875596 d.d. 24 september 2008). Enkele onderdelen van dit beleids- en beoordelingskader zijn van belang voor de externe accountants van de PGO organisaties.

In het onderhavige controleprotocol wordt dan ook, behalve naar de betreffende artikelen in de Subsidieregeling PGO, ook verwezen naar de relevante artikelen in de regeling VWS-subsidies, en naar relevante onderdelen van het beleids- en beoordelingskader.

Projectsubsidie

De bij een aanvraag tot vaststelling van een projectsubsidie ingediende subsidiedeclaratie is voorzien van een accountantsverklaring wanneer de verleende subsidie meer bedraagt dan € 125.000.

Bij een controle uit hoofde van een assurance-opdracht op basis waarvan de rapportage over de naleving van de subsidiebepalingen, bedoeld in artikel 4, lid 1h van de Subsidieregeling PGO, en artikel 27, tweede lid van de Subsidieregeling VWS plaatsvindt, besteedt de accountant aan de naleving van de hierna genoemde artikelen van deze subsidieregelingen de daarbij aangegeven aandacht. Indien de subsidievoorwaarden zijn nageleefd kan de rapportage beperkt blijven tot een positieve bevestiging zoals voorgeschreven in de accountantsverklaring.

Subsidieregeling PGO

Artikel	Soort aandacht
2, eerste lid onder a en b	normale aandacht
4, eerste lid, onderdeel b2	normale aandacht
5, tweede en derde lid	procedurele aandacht

Subsidieregeling VWS

Artikel	Soort aandacht
11, eerste lid	normale aandacht
14, vierde lid	normale aandacht
17	normale aandacht
18	normale aandacht
19	normale aandacht
22	speciale aandacht
26	normale aandacht

Beleids- en beoordelingskader Subsidieregeling PGO

Hoofdstuk	Soort aandacht
Hoofdstuk 3.4.2, onderdeel subsidievaststelling (blz. 21)	speciale aandacht Hierbij specifiek toetsen op: <ul style="list-style-type: none"> - welk deel van project vanuit de instellingssubsidie is gefinancierd; - het vormen van reserves en voorzieningen is niet toegestaan
Hoofdstuk 5. Specifieke organisaties en subsidies v.w.b. projectsubsidies (blz. 31)	speciale aandacht <ul style="list-style-type: none"> - het vormen van reserves en voorzieningen is niet toegestaan.

Onder *normale aandacht* wordt verstaan:

Controle met dezelfde diepgang, waaronder begrepen toleranties, die de accountant in acht neemt bij de controle van een jaarrekening.

Onder *speciale aandacht* wordt verstaan:

Controle waarbij de accountant nadrukkelijk beziet of de desbetreffende subsidiebepalingen zijn nageleefd. In dit geval moet dus verder worden gegaan dan bij de controle die normaal op een jaarrekening wordt uitgeoefend.

Onder *procedurele* aandacht wordt verstaan:

Controle waarbij er op wordt toegezien of procedures in het leven zijn geroepen om te waarborgen dat aan de desbetreffende voorschriften wordt voldaan, of het volgen van die procedures leidt tot naleving van die voorschriften en of die procedures in feite zijn gevolgd.

Aan de niet genoemde artikelen van de Subsidieregeling PGO en de Subsidieregeling VWS behoort bij de controle geen aandacht te worden besteed, met dien verstande dat teneinde de controle op de hierboven genoemde artikelen goed te kunnen verrichten kennisneming van de Kaderwet VWS-subsidies en de niet genoemde artikelen van de twee hierboven genoemde subsidieregelingen noodzakelijk is. Hetzelfde geldt voor het beleids- en beoordelingskader.

In de beschikking waarbij de projectsubsidie is verleend, kunnen afwijkende en aanvullende subsidiebepalingen zijn opgenomen. De accountant neemt van de inhoud van deze beschikking kennis en betreft de naleving van de eventueel opgenomen nadere subsidiebepalingen in de controle. Hij geeft aan de beoordeling van de naleving van de nadere subsidiebepalingen speciale aandacht.

De accountant is verantwoordelijk voor een op de situatie toegeschreven werkprogramma.

Met betrekking tot de aandacht die de accountant aan artikel 17 van de Subsidieregeling VWS moet besteden, is het niet de bedoeling dat de accountant op grond van dit protocol een doelmatigheidsonderzoek verricht. Bij zijn oordeelsvorming laat de accountant zich leiden door binnen het maatschappelijk verkeer algemeen aanvaardbare uitgangspunten met betrekking tot het financieel beheer, met andere woorden, hij beoordeelt of de PGO organisatie zich als "een goed huisvader" over de toegewezen gelden heeft ontfemd.

De accountant stelt zijn verklaring op in overeenstemming met het in bijlage xxx opgenomen model.

In de verklaring noemt de accountant de beschikking(en) waarbij de subsidie is verleend. Als in een subsidiedeclaratie al melding wordt gemaakt van deze beschikking(en), mag de accountant daarnaar verwijzen met behulp van paragraaf-, paginanummers of dergelijke.

Voor zover de PGO-organisatie subsidiebepalingen niet heeft nageleefd maakt de accountant daarvan melding in zijn verklaring voor zover het de financiële rechtmatigheid betreft. Overige bevindingen rapporteert de accountant afzonderlijk in een rapport van feitelijke bevindingen.

Als de leiding van de PGO-organisatie in de subsidiedeclaratie al melding maakt van de subsidiebepalingen die niet zijn nageleefd, mag de accountant daarnaar verwijzen met behulp van paragraaf-, paginanummers of dergelijke.

BIJLAGE XX SUBSIDIEREGELING PGO

Model accountantsverklaring projectsubsidie – Subsidieregeling PGO

Aan: Opdrachtgever

ACCOUNTANTSVERKLARING

Afgegeven ten behoeve van het CIBG unit Fonds PGO

Opdracht

Wij hebben de bijgevoegde subsidiedeclaratie van .....(naam entiteit) te

.....(statutaire vestigingsplaats) over ... (periode/jaar/project) gecontroleerd.

De subsidiedeclaratie is opgesteld onder verantwoordelijkheid van de leiding van het bestuur van de entiteit. Het is onze verantwoordelijkheid een accountantsverklaring inzake de subsidiedeclaratie te verstrekken.

Werkzaamheden

Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder het als bijlage xx in de Subsidieregeling PGO opgenomen Controleprotocol projectsubsidies. Dienovereenkomstig dienen wij onze controle zodanig te plannen en uit te voeren, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de subsidiedeclaratie geen afwijkingen van materieel belang bevat. Een controle omvat onder meer een onderzoek door middel van deelwaarnemingen van relevante gegevens.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is voor ons oordeel.

Oordeel

Naar ons oordeel is de subsidiedeclaratie, aangevende het bedrag van per saldo € ..... aan subsidiabele kosten en inkomsten, in overeenstemming met de bepalingen van de Subsidieregeling PGO en met de nader gestelde subsidieverplichtingen².

Plaats, datum

Naam accountantsorganisatie

Naam externe accountant en ondertekening met die naam

¹ Afhankelijk van de aard van de entiteit te vervangen door een meer passende aanduiding zoals "het bestuur van de vennootschap" (B.V./N.V.), "vereniging", "stichting" enz.

² Voor zover er nadere voorwaarden zijn gesteld, bijvoorbeeld bij de subsidieverlening

BIJLAGE XX SUBSIDIEREGELING PGO

Controleprotocol instellingssubsidie

Inleiding:

Vanwege het brede werkveld valt het PGO-beleid en daarmee de Subsidieregeling PGO onder het beleidsterrein van zowel de Minister als de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Met deze regeling wordt een ruime discretionaire bevoegdheid gecreëerd voor het verstrekken van subsidies. De regeling VWS-subsidies is zoveel mogelijk van overeenkomstige toepassing verklaard. Afwijkingen van de Subsidieregeling PGO ten opzichte van de Subsidieregeling VWS-subsidies zijn uitdrukkelijk in de eerstgenoemde regeling vermeld.

In artikel 3 van de Subsidieregeling PGO is bepaald dat een beleidskader wordt vastgesteld. Op basis hiervan is een beleids- en beoordelingskader behorende bij deze regeling vastgesteld (MC-U-2875596 d.d. 24 september 2008). Enkele onderdelen van dit beleids- en beoordelingskader zijn van belang voor de externe accountants van de PGO organisaties.

In het onderhavige controleprotocol wordt dan ook, behalve naar de betreffende artikelen in de Subsidieregeling PGO, verwezen naar de relevante artikelen in de regeling VWS-subsidies, en naar relevante onderdelen van het beleids- en beoordelingskader.

Instellingssubsidie

De bij een aanvraag tot vaststelling van een instellingssubsidie ingediende jaarrekening dan wel financieel verslag is voorzien van een accountantsverklaring wanneer de verleende subsidie meer bedraagt dan € 125.000.

Bij de controle uit hoofde van een assurance-opdracht op basis waarvan de rapportage over de naleving van de subsidiebepalingen, bedoeld in artikel 4, lid 1h van de Subsidieregeling PGO, en artikel 43, tweede lid van de Subsidieregeling VWS plaatsvindt, besteedt de accountant aan de naleving van de hierna genoemde artikelen van deze subsidieregelingen de daarbij aangegeven aandacht. Indien de subsidievoorwaarden zijn nageleefd kan de rapportage beperkt blijven tot een positieve bevestiging zoals voorgeschreven in de accountantsverklaring.

Subsidieregeling PGO

Artikel	Soort aandacht
2, eerste lid onder a en b	normale aandacht
4, eerste lid, onderdeel b3	speciale aandacht
5, tweede en derde lid	procedurele aandacht

Subsidieregeling VWS

Artikel	Soort aandacht
30, derde lid	speciale aandacht
35	normale aandacht
37	normale aandacht
40	speciale aandacht
45, eerste lid	speciale aandacht

Awb afdeling 4.2.8

Artikel	Soort aandacht
4:69, eerste lid	normale aandacht
4:70	normale aandacht
4:76	normale aandacht

Beleids- en beoordelingskader Subsidieregeling PGO

Hoofdstuk	Soort aandacht
Hoofdstuk 2.4, onderdeel subsidievaststelling (blz. 14 en 15)	speciale aandacht specifiek toetsen op: <ul style="list-style-type: none"> - welk deel van de instellings subsidie is aangewend voor bekostiging project waarvoor projectsubsidie is verleend; - egalisatiereserve mag maximaal 20% van de verleende instellingssubsidie bedragen; - Geen vorming van overige bestemmingsreserves; - bedrijfseconomisch aanvaardbare voorzieningen mogen tot maximaal 5% van de som van de verleende instellingssubsidie en met gesubsidieerde activiteiten samenhangende baten bedragen. De voorzieningen moeten binnen vijf jaar, nadat zij zijn gevormd aan het voorzienere doel worden besteed

Hoofdstuk 5. Specifieke organisaties en subsidies

v.w.b. instellingssubsidies (blz. 31)	speciale aandacht specifiek toetsen op: <ul style="list-style-type: none"> - egalisatiereserve mag maximaal 20% van de verleende instellingssubsidie bedragen; - Geen vorming van overige bestemmingsreserves; - Bedrijfseconomisch aanvaardbare voorzieningen mogen tot maximaal 5% van de som van de verleende instellingssubsidie en met gesubsidieerde activiteiten samenhangende baten bedragen. De voorzieningen moeten binnen vijf jaar, nadat zij zijn gevormd aan het voorzienere doel worden besteed
---------------------------------------	--

Onder *normale aandacht* wordt verstaan:

Controle met dezelfde diepgang, waaronder begrepen toleranties, die de accountant in acht neemt bij de controle van een jaarrekening.

Onder *speciale aandacht* wordt verstaan:

Controle waarbij de accountant nadrukkelijk beziet of de desbetreffende subsidiebepalingen zijn nageleefd. In dit geval moet dus verder worden gegaan dan bij de controle die normaal op een jaarrekening wordt uitgeoefend.

Onder *procedurele* aandacht wordt verstaan:

Controle waarbij er op wordt toegezien of procedures in het leven zijn geroepen om te waarborgen dat aan de desbetreffende voorschriften wordt voldaan, of het volgen van die procedures leidt tot naleving van die voorschriften en of die procedures in feite zijn gevolgd.

Aan de niet genoemde artikelen van de Subsidieregeling PGO en de Subsidieregeling VWS behoeft bij de controle geen aandacht te worden besteed, met dien verstande dat teneinde de controle op de hierboven genoemde artikelen goed te kunnen verrichten kennisneming van de Kaderwet VWS-subsidies, afdeling 4.2.8 van de Algemene wet bestuursrecht en de niet genoemde artikelen van de twee hierboven genoemde subsidieregelingen noodzakelijk is. Hetzelfde geldt voor het beleids- en beoordelingskader.

In de beschikking waarbij de instellingssubsidie is verleend, kunnen afwijkende en aanvullende subsidiebepalingen zijn opgenomen. De accountant neemt van de inhoud van deze beschikking kennis en betreft de naleving van de eventueel opgenomen nadere subsidiebepalingen in de controle. Hij geeft aan de beoordeling van de naleving van de nadere subsidiebepalingen speciale aandacht.

De accountant is verantwoordelijk voor een op de situatie toegeschreven werkprogramma.

Met betrekking tot de aandacht die de accountant aan artikel 35 van de Subsidieregeling VWS moet besteden, is het niet de bedoeling dat de accountant op grond van dit protocol een doelmatigheidsonderzoek verricht. Bij zijn oordeelsvorming laat de accountant zich leiden door binnen het maatschappelijk verkeer algemeen aanvaardbare uitgangspunten met betrekking tot het financieel beheer, met andere woorden, hij beoordeelt of de PGO organisatie zich als "een goed huisvader" over de toegewezen gelden heeft ontfemd.

De accountant stelt zijn verklaring op in overeenstemming met het in bijlage xxx opgenomen model.

In de verklaring noemt de accountant de beschikking(en) waarbij de subsidie is verleend. Als in het financieel verslag of de jaarrekening al melding wordt gemaakt van deze beschikking(en), mag de accountant daarnaar verwijzen met behulp van paragraaf-, paginanummers of dergelijke.

Voor zover de PGO-organisatie subsidiebepalingen niet heeft nageleefd maakt de accountant daarvan melding in zijn verklaring voor zover het de financiële rechtmatigheid betreft. Overige bevindingen rapporteert de accountant afzonderlijk in een rapport van feitelijke bevindingen.

Als de leiding van de PGO-organisatie in het financieel verslag of de jaarrekening al melding maakt van de subsidiebepalingen die niet zijn nageleefd, mag de

accountant daarnaar verwijzen met behulp van paragraaf-, paginanummers of dergelijke.

BIJLAGE XX SUBSIDIEREGELING PGO

Model accountantsverklaring instellingssubsidie Subsidieregeling PGO

Aan: Opdrachtgever

ACCOUNTANTSVERKLARING

Afgegeven ten behoeve van het CIBG unit Fonds PGO

Verklaring betreffende het financieel verslag¹

Wij hebben de (in dit rapport/verslag opgenomen) financieel verslag 20xx (van ... (naam entiteit) te ... (statutaire vestigingsplaats) bestaande uit de balans per ... 20xx en de exploitatierekening over 20xx ... met de toelichting gecontroleerd.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de entiteit² is verantwoordelijk voor het opmaken van het financieel verslag dat het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het activiteitenverslag, beide in overeenstemming met de Subsidieregeling PGO.

Tevens is het bestuur van de entiteit verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in het financieel verslag verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer: het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van en getrouw weergeven in het financieel verslag van vermogen en resultaat, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat en voor de naleving van de relevante wet- en regelgeving, het kiezen en toepassen van aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over het financieel verslag op basis van onze controle, als bedoeld in artikel 4 lid 1h van de Subsidieregeling PGO en artikel 43 van de Subsidieregeling VWS-subsidies. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder het als bijlage xx in de Subsidieregeling PGO opgenomen Controleprotocol instellingssubsidie.

Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat het financieel verslag geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in het financieel verslag. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken van en getrouw weergeven in het financieel verslag van vermogen en resultaat, alsmede het voor de naleving van de betreffende wet- en regelgeving relevante interne beheersingssysteem, teneinde een

verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn maar die niet tot doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van de entiteit. Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van schattingen die het bestuur van de entiteit heeft gemaakt, een evaluatie van het algehele beeld van het financieel verslag, alsmede een evaluatie van de aanvaardbaarheid van het gehanteerde referentiekader voor financiële rechtmatigheid.

De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten ...% en voor onzekerheden ...% van de totale lasten. Deze tolerantie is door de opdrachtgever op ... (datum) vastgesteld.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeels

Naar ons oordeel geeft het financieel verslag een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van ... (naam entiteit) per ... 20xx en van het resultaat over 20xx in overeenstemming met hetgeen hierover is bepaald in de Subsidieregeling PGO.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in dit financieel verslag verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 20xx voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat de bedragen in overeenstemming zijn met de met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals die in het Controleprotocol instellingssubsidie zijn opgenomen, en met de nader gestelde subsidieverplichtingen⁴.

Verklaring betreffende andere wettelijke voorschriften en/of voorschriften van regelgevende instanties

Verder melden wij dat het activiteitenverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de verantwoording.

*Voorts merken wij op dat niet is voldaan aan de wettelijke verplichting tot vermelding van de informatie over topinkomens (artikel 6 van de Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierdetopinkomens).*⁵

Plaats, datum

Naam accountantsorganisatie

Naam externe accountant en ondertekening met die naam

¹ Het ministerie van VWS, waar het CIBG unit Fonds PGO onderdeel van is, volgt de Awb. Dit betekent dat een subsidieontvanger voor de subsidievestiging een financieel verslag en een activiteitenverslag moet indienen. Indien de subsidieontvanger zijn inkomsten geheel of in overwegende mate ontleent aan de subsidie, bestaat het financieel verslag uit de balans, de exploitatierekening en de toelichting. Indien de subsidieontvanger ingevolge wettelijk voorschrift verplicht is tot het opstellen van een jaarrekening als bedoeld in artikel 361 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, of

indien dit bij de subsidieverlening is bepaald, legt hij in plaats daarvan de jaarrekening over. Voor het indienen van een aanvraag tot vaststelling heeft de minister een standaard formulier voorgeschreven.

² Afhankelijk van de aard van de entiteit te vervangen door een meer passende aanduiding zoals "het bestuur van de vennootschap" (B.V./N.V.), "vereniging", "stichting" enz.

³ Deze paragraaftitel heeft niet te worden aangepast bij een ander oordeel dan een goedkeurend oordeel.

⁴ Voor zover er nadere voorwaarden zijn gesteld, bijvoorbeeld bij de subsidieverlening

⁵ Deze alinea alleen opnemen als niet is voldaan aan de bepalingen van de WOPT.

